

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) og Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Alternativet om en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne

6. maj 2025
Sagsnr.: 25/13972

Danmark har en lang og stærk tradition for uddannelse af dygtige faglærte. For mere end 100 år siden blev princippet om, at en erhvervsuddannelse skal foregå i en vekslen mellem skoleundervisning og oplæring i landets virksomheder grundlagt. Siden da er uddannelsen af faglærte sket i et tæt samarbejde mellem arbejdsmarkedets parter og løftes af både offentlige og private udbydere af erhvervsuddannelser.

Vi kan være stolte af vores erhvervsuddannelser. De fleste virksomheder er glade for deres elever og lærlinge, eleverne trives, og kun tre procent af de nyuddannede faglærte står uden job. Det er afgørende for Danmark, at vi fortsat uddanner dygtige faglærte til både den offentlige og private sektor. Vi har brug for faglærte – blandt andet til at komme i mål med den grønne omstilling og sikre uddannede nok til at passe og pleje blandt andet vores børn, unge, ældre og mennesker med handicap.

Men selv om erhvervsuddannelserne på mange måder allerede er en succes, så er der også udfordringer. Erhvervsuddannelserne har igennem en lang årrække været præget af faldende optag, og især af højt frafald. Fire ud af ti elever falder fra i løbet af deres uddannelse. Aftalepartierne har derfor en klar ambition om, at frafaldet på erhvervsuddannelserne skal reduceres.

Der er brug for et markant kvalitetsløft af uddannelserne, hvis vi fortsat skal kunne uddanne nogle af de mest kompetente faglærte i verden, og hvis flere fremover skal gennemføre deres erhvervsuddannelse. Elever og lærlinge skal møde endnu mere attraktive erhvervsuddannelser, hvor der er dygtige, inspirerende undervisere, et stærkt socialt og fagligt miljø og god sammenhæng mellem skoleundervisningen og oplæringen i virksomhederne.

Samtidig skal der gives en hånd i ryggen til dem, der har brug lidt ekstra for at komme gennem uddannelsen, fx på grund af funktionsnedsættelser.

Aftalepartierne er enige om løbende at følge nøgletal tilgængelige på uddannelsesstatistik.dk for udviklingen på erhvervsuddannelserne. Det vedrører blandt andet data for centrale parametre som frafald, tilgang, fuldførte, elevtrivsel, beskæftigelsesfrekvenser og lærepladsstatistik. Aftalepartierne vil desuden få tilsendt Danmarks Evalueringsinstituts (EVA) kommende førsteårsundersøgelse på erhvervsuddannelserne, der har til formål at følge elever på udvalgte erhvervsuddannelser over flere år.

Aftalens indhold

Aftalepartierne er enige om i alt 31 initiativer, som skal bidrage til en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne:

1 Gode rammer for attraktive erhvervsuddannelser

1.1. Permanent løft af kvaliteten på erhvervsuddannelserne

Der skal sikres et markant kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne. Der afsættes 262,1 mio. kr. fra 2025 stigende til 365,7 mio. kr. i 2030 og 317,2 mio. kr. fra 2033 og frem til et permanent takstløft til erhvervsuddannelserne (ekskl. hovedforløbet på social- og sundhedsuddannelserne). Takstløftet vil ikke indeholde direkte bindinger på midlernes anvendelse, men forudsættes anvendt i overensstemmelse med den politiske aftales intentioner, herunder til finansiering af to konkrete indsatsområder – faglig kompetenceudvikling af underviserne og trivselsfremmende aktiviteter for elever og lærlinge. Derudover finansierer takstløftet en række af initiativerne i aftalen. Skolerne sikres dermed et betydeligt økonomisk løft og en frihed til lokalt at prioritere, hvordan de skaber de bedste rammer for at uddanne fremtidens faglærte.

1.2. Styrkede ungdomsmiljøer

Der afsættes et midlertidigt særtilskud i årene 2025-2030 på 50 mio. kr. i 2025 stigende til 145 mio. kr. i 2029 og 85 mio. kr. i 2030 til styrkede ungdomsmiljøer på erhvervsuddannelserne.

Særtilskuddet til styrkede ungdomsmiljøer kan fx bruges til at styrke de faglige miljøer, ungefællesskaber og generel trivsel, afvikling af undervisning samt til fysisk indretning, der understøtter fællesskab og faglig fordybelse, lektiehjælp/lektiecafeer og virksomhedsbesøg mv. Midlerne kan desuden anvendes til et stærkere samarbejde mellem erhvervsskolerne og 10. klasse.

1.3. Afskaffelse af de fire mål for erhvervsuddannelserne

De fire mål fra erhvervsuddannelsesreformen fra 2014 (Aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser) afskaffes. Institutionerne gives – inden for rammerne af en aftale med arbejdsmarkedets parter og erhvervsskolesektoren – fremadrettet frihed til selv at fastsætte mål med udgangspunkt i lokale udfordringer *jf. initiativ 1.5.*

1.4. Fjernelse af regler og proceskrav

En række regler og proceskrav afskaffes. Det drejer sig om følgende:

- Reglen om 45 minutters daglig bevægelse pr. undervisningsdag afskaffes.
- Krav om indberetning af virksomhedstilfredshedsmålinger centralt afskaffes. Krav til skolerne om lokalt at følge og offentliggøre virksomhedstilfredsheden opretholdes.
- Krav til de faglige udvalg om at udarbejde en redegørelse om deres indsats med at godkende oplæringsvirksomheder afskaffes.
- Krav til de faglige udvalg om udviklingsredegørelser hvert tredje år afskaffes.
- Regler for behandling af ikke-udgiftsdrivende ønsker om uddannelsesændringer fra de faglige udvalg forenkles.

Aftalepartierne noterer sig desuden, at børne- og undervisningsministeren vil bede udbydere af erhvervsuddannelser om at indsende yderligere forslag til regelforenklinger og proceskrav, som kan afskaffes, mhp. politisk stillingtagen.

1.5. Frihed under ansvar - aftale om kvalitetsløft

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen indgår en aftale med arbejdsmarkedets parter og erhvervsskolesektoren, hvor der gives håndslag på det fælles ansvar for kvalitetsløftet. Bestyrelser og institutionsledere vil således forpligtes på, at takstløftet går til kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne inden for rammerne af de tre politiske aftaler om en markant styrkelse af erhvervsuddannelserne, flere faglærte til den grønne omstilling samt flere social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere til vores sundhedsvæsen og ældrepleje.

En række fonde bidrager allerede i dag med støtte til at fremme erhvervsuddannelserne. Aftalepartierne noterer sig, at et løft af kvaliteten i erhvervsuddannelserne skal ske på en måde, hvor fonde og andre interesserede aktører på både kort og langt sigt vil have mulighed for at bidrage til et koordineret løft af kvaliteten. Regeringen vil række ud til interesserede fonde for at understøtte et koordineret løft baseret på aftalen med arbejdsmarkedets parter og erhvervsskolesektoren om kvalitetsløftet.

1.6. Skærpet bestyrelsesansvar for kvalitetsarbejdet

Hver erhvervsuddannelsesinstitution skal fremover udarbejde og offentliggøre en flerårig strategi for sit kvalitetsarbejde med lokale mål, hvor bestyrelsen forpligtes til at følge op på strategien mindst hvert andet år og udarbejde en afrapportering, som offentliggøres på skolens hjemmeside.

2 Dygtige undervisere

2.1. Styrkelse af undervisernes erhvervspædagogiske kompetencer

Der skal udbores konkrete løsningsmodeller for styrket pædagogisk efteruddannelse af undervisere på erhvervsuddannelserne. Løsningen skal blandt andet bidrage til at øge antallet af undervisere, der gennemfører

efteruddannelsen, gøre efteruddannelsen mere praksisorienteret samt løfte deres specialpædagogiske kompetencer. Efteruddannelses tilbuddet skal desuden løfte undervisernes kompetencer til at håndtere udfordringer med diskrimination, seksuel chikane, øvrige krænkelser samt negativ social kontrol.

Uanset valg af løsningsmodel afsættes en ramme på 15 mio. kr. i 2028, 35 mio. kr. i 2029, 60 mio. kr. i 2030, 85 mio. kr. i 2031 og 105 mio. kr. fuldt indfaset fra 2032 og frem til en særskilt takst, som skolerne vil modtage i takt med undervisernes gennemførsel af efteruddannelsen.

2.2. Dygtige faglærere og øget brug af gæstelærere

Dygtige faglærere er en grundsten i attraktive erhvervsuddannelser. Derfor er faglig efteruddannelse af underviserne på erhvervsskolerne et af de to konkrete indsatsområder, som det permanente takstløft, *jf. initiativ 1.1.*, skal understøtte. Der er desuden som led i *Aftale om flere faglærte til den grønne omstilling* af juni 2025 afsat ca. 90 mio. kr. i perioden 2024-2027 til kompetenceløft af lærere, så eleverne i endnu højere grad møder kvalificerede lærere med opdateret viden på erhvervsskolerne.

Det permanente takstløft, *jf. initiativ 1.1.*, kan desuden anvendes til at ansætte gæstelærere, herunder personer fra virksomheder med specialiserede kompetencer, og til at dække skolernes udgifter til at give gæstelærerne en introduktion til lærerarbejdet.

Børne- og Undervisningsministeriet vil derudover gå i dialog med udbydere af erhvervsuddannelser, Fagbevægelsens Hovedorganisation og Dansk Arbejdsgiverforening for at afdække eventuelle andre barrierer end økonomi for skolernes brug af gæstelærere.

3 Flere veje ind på erhvervsuddannelserne

3.1. Flere veje ind på udvalgte erhvervsuddannelser for elever med erfaring

Det skal være muligt at fravige de gældende adgangskrav for udvalgte erhvervsuddannelser for ansøgere med et års relevant erhvervs erfaring. Den nye adgangsmulighed skal kunne omfatte erhvervsuddannelser placeret på niveau 2 og 3 i *Kvalifikationsrammen for Livslang læring*. Adgangsmuligheden vil kun gælde for optag direkte på grundforløbet 2. del (GF2), men ikke for elever, som optages direkte efter 9. og 10. klasse. Kravet om, at elever skal til optagelsessamtale ved direkte optag på GF2, vil også gælde ved denne nye adgangsmulighed. De faglige udvalg skal kvalificere beslutningen om en ny adgangsmulighed, via en præhøring, så det sikres, at nye adgangskrav stemmer overens med de overgangskrav, som er fastlagt for de enkelte erhvervsuddannelsers hovedforløb. Desuden vil de faglige udvalg skulle definere, hvad relevant erhvervs erfaring er.

Initiativet skal ikke have konsekvenser for det faglige niveau på uddannelserne. Udviklingen i antallet af færdiguddannede, frafald og fagligt niveau vil derfor skulle følges nøje.

I 2025 udarbejdes der desuden en analyse af sammenhæng mellem karakterer fra grundskolen og gennemførsel på erhvervsuddannelser i kvalifikationsramme 4 og 5. Dette skal danne baggrund for, at relevante faglige udvalg høres om det hensigtsmæssige i at hæve adgangskravet på udvalgte uddannelser. Aftalepartierne vil efterfølgende drøfte resultaterne af analysen og høringen.

3.2. Forsøg med udvidede adgangsveje fra FGU og frie fagskoler

For at undersøge om direkte adgangsveje til erhvervsuddannelser kan bidrage til en mere smidig overgang for elever fra FGU og frie fagskoler etableres der to forsøgsordninger med afsluttende prøver på henholdsvis FGU og frie fagskoler. Prøverne skal sammen med en optagelsessamtale give adgang til grundforløbets 2. del (GF2) på en specifik erhvervsuddannelse og vil være et frivilligt alternativ til de centralt stillede optagelsesprøver i dansk og/eller matematik. Det er forudsætningen, at eleverne skal have de nødvendige kompetencer til at gennemføre den pågældende erhvervsuddannelse. Forsøgene vil løbe fra 1. august 2026 og fire år frem.

3.3. Styrket fokus på erhvervserfaring

Aftalepartierne ønsker med nedenstående tiltag at understøtte, at flere personer med betydelig erhvervserfaring kan få afkortet deres uddannelsesforløb og dermed hurtigere gå til svendeprøve:

- 18-24-årige med mindst to års relevant erhvervserfaring skal have samme muligheder for at blive optaget på erhvervsuddannelse for voksne 1 (euv1) som ansøgere, der er fyldt 25 år.
- Der skal afdækkes potentialer for at styrke skolernes realkompetencevurdering (rkv), så vurderingen i tilstrækkelig grad tager hensyn til ansøgerens relevante – herunder fx praktiske – erhvervserfaring.
- Der skal iværksættes en målrettet vejledningsindsats for skolerne om rkvs, som tager højde for afdækningen. Vejledningsindsatsen skal desuden have fokus på de eksisterende muligheder for, at personer med betydelig erhvervserfaring kan gå direkte til svendeprøve.
- Børne- og undervisningsministeriet vil gennemgå sine platforme med henblik på at styrke kommunikationen om de eksisterende muligheder for at gå direkte til svendeprøve.

Aftalepartierne ønsker desuden, at flere starter i ny mesterlære og opfordrer derfor de faglige udvalg til at overveje, om flere uddannelser kan udbydes med mulighed for ny mesterlære, alternativt at lave forsøg med ny mesterlære på nye uddannelser for at indhente erfaringer med ordningen. Aftalepartierne opfordrer desuden de faglige udvalg til at

igangsætte indsatser rettet mod virksomheder samt elever og lærlinge, der kan medvirke til at udbrede brugen af ny mesterlære på uddannelser, der allerede er omfattet af ordningen. Børne- og undervisningsministeren mødes primo 2026 med aftalepartierne om de faglige udvalgs tilbagemeldinger og planlagte indsatser.

4 Flere elever og lærlinge til udlandet

4.1. Bedre mulighed for udlandsophold for elever og lærlinge

Andelen af elever og lærlinge, der tager en del af deres erhvervsuddannelse i udlandet, skal femdobles frem mod 2035. Derfor øges tilskudssatsen til skoler for hvert uddannelsesophold, der etableres med en virksomhed i udlandet fra 7.130 kr. til 17.126 kr.

Børne- og Undervisningsministeriet vil samtidig opfordre erhvervsskoler og faglige udvalg til at udvikle et let tilgængeligt koncept for at opsøge relevante virksomheder i udlandet samt anvende midler fra takstløftet på vejledning til elever om udlandsophold og praktisk planlægning af opholdene. Midlerne kan desuden anvendes til at etablere regionale sekretariater på tværs af erhvervsskoler, der arbejder med at formidle udlandsophold, fx med inspiration fra det nuværende sekretariat for oplæring i udlandet (OPU-sekretariatet). Der vil i den forbindelse skulle skabes et overblik over eksisterende initiativer, der har til formål at styrke udvekslingen af lærlinge.

Endelig vil følgende regler for oplæring i udlandet blive justeret, så elever uden en uddannelsesaftale, der gør brug af oplæring i udlandet, får bedre mulighed for at fortsætte deres uddannelse, når de vender hjem:

1. Lærlinge/elever sikres forhåndsoptagelse til en skoleperiode i et hovedforløb, når eleven vender hjem fra sin oplæring i udlandet, hvis skolen kan forhåndsgodkende, at de nødvendige læringsmål kan opnås hos den udenlandske arbejdsgiver, og at beskæftigelsen i udlandet har en passende varighed.

2. Eleverne får mulighed for at blive optaget i skoleoplæring (såfremt dette tilbydes på uddannelsen) efter udløb af ansættelsesaftalen med den udenlandske arbejdsgiver, eller hvis ansættelsesaftalen mistes uforskyldt, og forløbet har haft en passende varighed.

5. Erhvervsuddannelse i grænselandet

5.1 Bedre mulighed for erhvervsuddannelse i grænselandet

Aftalepartierne er enige om at afsætte 5 mio. kr. årligt i 2026 og 2027 til erhvervsskoler med udbud i Sydjylland, så skolerne kan kapacitetsopbygge ift. at kunne udbyde danske erhvervsuddannelser på tysk eller engelsk. Skolerne skal stille fx undervisningsforløb og materialer, der udvikles med finansiering fra tilskuddet, til rådighed for andre skoler.

6. Flere pædagogiske assistenter

6.1 Kvalitetsløft af pædagogiske assistenter (PAU) og flere lærepladser

Pædagogiske assistenter spiller en vigtig rolle i det pædagogiske arbejde på bl.a. dagtilbuds- og det specialiserede område. For at understøtte kvaliteten i dagtilbud igangsætter Børne- og Undervisningsministeriet, med inddragelse af Fællesudvalget for Erhvervsrettede Velfærdsuddannelser, et udviklingsarbejde, der skal afdække, hvordan kvaliteten af den pædagogiske assistentuddannelse (PAU) kan løftes.

Udviklingsarbejdet for PAU skal tænkes sammen med udviklingsarbejdet om en ny pædagoguddannelse. Ligeledes skal overgangen fra PAU til pædagoguddannelsen styrkes.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen vil indkalde arbejdsmarkedets parter til trepartsforhandlinger i 2025 om at understøtte flere lærepladser på PAU. Dette vil indgå som led i de kommende trepartsforhandlinger om elevløn og flere lærepladser på social- og sundhedsuddannelserne.

7. Færre elever skal falde fra

Stærke faglige og sociale miljøer

7.1. Forenklede regler for godskrivning og fuldtidsundervisning

Reglerne for fuldtidsundervisning tilpasses med fokus på holddannelse, så skolerne i højere grad vil kunne understøtte en helhedsorienteret, tværfaglig og praksisrettet undervisning. Det sker ved at tilpasse reglerne, så det bliver muligt for eleverne at have fritimer. Konkret drejer det sig om:

- 1) Reglen om, at skolen skal tilbyde eleven undervisning på højere niveau eller anden relevant undervisning i stedet for den undervisning, eleven fritages for, afskaffes.
- 2) Reglen om fuldtidsundervisning og kravet om 26-timers lærerstyret undervisning om ugen for elever med godskrivning lempes, så "fritimer" kan accepteres for elever med godskrivning.

Samtidig gøres godskrivning til en ret i stedet for en pligt. Det betyder, at godskrivning bliver frivillig for eleverne, som dermed kan vælge at deltage i hele undervisningen, selv om de har mulighed for godskrivning. Reglen om 10 pct. standardafkorting for elever på erhvervsuddannelse for voksne 1 og 2 (euv1 og euv2) samt godskrivning for oplæringsdelen for euv1-elever fastholdes.

7.2. Bedre adgang til skolehjem

Kravet om mindst fem kvarters transporttid for at kunne optages på skolehjem med statstilskud lempes til tre kvarter. Lempelsen indføres som en bekendtgørelsesændring fra 1. august 2025 til og med 2029.

Taxameterudgifterne kan i hvert af årene 2025-2029 ikke overstige den økonomiske ramme på 5 mio. kr. i 2025 og 10 mio. kr. i 2026-2029.

Børne- og undervisningsministeren træffer beslutning om evt. permanentgørelse af det ændrede afstandskrav. Der afsættes en varig reserve på 10 mio. kr. fra 2030 og frem til evt. permanentgørelse.

Elever, der er optaget på skolehjem i 2029, kan blive boende, indtil deres uddannelse er færdiggjort. Eventuelle overskydende midler fra 2030 og frem, der ikke anvendes til en permanentgørelse eller til elever, der bliver boende på skolehjem efter forsøgets udløb, vil overgå til det permanente takstløft, *jf. initiativ 1.1.*

Langt de fleste skolehjem giver mulighed for overnatning i weekenden (nogle dog alene for frafaldstruede elever og elever, der har langt hjem). Aftalepartierne er enige om, at opfordre alle skolehjem til at holde åbent i weekenden ved behov. Derudover er aftalepartierne enige om at etablere et tilskud til skolehjem med elever fra Færøerne og Grønland med henblik på, at skolehjemmene skal holde åbent i ferier og helligdage i løbet af skoleåret for grønlandske og færøske elever. Der afsættes 2,5 mio. kr. årligt fra 2026 og frem til initiativet.

Der afsættes 2,5 mio. kr. årligt fra 2026 og frem til at styrke de sociale miljøer på erhvervsskolernes skolehjem. Midlerne udmøntes via et takstløft til erhvervsskolernes skolehjem.

Der afsættes derudover en økonomisk ramme på 0,8 mio. kr. årligt til godkendelse af de to nuværende skolehjem, som i dag eksisterer med en udlægningsaftale. Eventuelt ubenyttede midler til dette formål overføres til takstløftet en gang årligt.

7.3. Flere åbne værksteder

Aftalepartierne er enige om, at opfordre alle relevante erhvervsskoler til at have åbne værksteder, så elever og lærlinge også har mulighed for at dyrke deres fag uden for skoletid. De åbne værksteder skal både være en mulighed for elever og lærlinge på skolehjem og for dem, der ikke bor på skolerne. Initiativet finansieres af det permanente takstløft, *jf. initiativ 1.1.*

7.4. Principper for nyt udbudslandskab for udvalgte hovedforløb

I dag kan det være vanskeligt at understøtte stærke faglige og sociale miljøer på nogle erhvervsuddannelsers hovedforløb, da uddannelserne udbydes på mange forskellige skoler set i forhold til elevgrundlaget. Aftalepartierne ønsker derfor at samle hovedforløbene på udvalgte uddannelsesområder på færre skoler gennem en afgrænset udbudsrunde. Udbudsrunder forventes at skulle omfatte hovedforløbene på uddannelser, hvor elevgrundlaget vurderes at være lavt i forhold til antal

udbudssteder – dog stadig under hensynstagen til den geografiske spredning af udbuddene. Aftalepartierne tilslutter sig, at principperne for et nyt udbudslandskab aftales mellem regeringen, arbejdsmarkedets parter og erhvervsskolesektoren i Aftale om kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne, *jf. initiativ 1.5*. Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Erhvervsuddannelser (REU) afgiver indstilling om, hvilke uddannelser der skal indgå i udbudsrunder efter udtalelser fra de faglige udvalg.

De objektive kriterier, som skal anvendes til vurdering af skolernes ansøgninger, fastlægges af børne- og undervisningsministeren efter høring af REU.

REU afgiver ligeledes indstilling til børne- og undervisningsministeren om, hvilke skolers ansøgninger om hovedforløb og skoleop læringscenter der skal godkendes.

7.5. Principper for ny dimensioneringsmodel

Aftalepartierne ønsker en ny dimensioneringsmodel, som udvælger uddannelser til dimensionering på baggrund af læreplads- og beskæftigelsesmuligheder dvs. data om, hvorvidt eleverne får læreplads efter afsluttet grundforløb og uddannelsernes ledighedsgrad for færdiguddannede.

Aftalepartierne tilslutter sig, at principperne for en ny dimensioneringsmodel aftales mellem regeringen, arbejdsmarkedets parter og erhvervsskolesektoren i Aftale om kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne *jf. initiativ 1.5*. Principperne skal basere sig på resultaterne af evalueringen af dimensioneringsmodellen samt en ambition om, at model og proces for dimensionering skal forenkles. Børne- og Undervisningsministeriet gives bemyndigelse til at fastlægge de nærmere detaljer, herunder nye objektive parametre i dimensioneringsmodellen inden for rammerne af principperne. Den konkrete model færdigudvikles efter høring i Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser.

7.6. Flere klyngedannelser på erhvervsuddannelserne

For at følge op på Reformkommissionens anbefaling om flere klyngedannelser på erhvervsuddannelserne igangsættes et fagligt udviklingsarbejde om ens indhold på tværs af flere erhvervsuddannelsers grundforløb 2. Resultatet af udviklingsarbejdet meldes ind som en del af de faglige udvalgs løbende ajourføring af uddannelsernes indhold, og dermed vil det forsat være de faglige udvalg, der i sidste ende beslutter, hvilke klynger der kan etableres.

Der afsættes 5 mio. kr. til fordeling mellem de faglige udvalg i 2027.

7.7. Besøg af skolen på lærepladsen

Skolerne forpligtes til at besøge elever i risiko for at falde fra en erhvervsuddannelse hos deres oplæringsvirksomheder. Besøgene skal aflægges af en repræsentant fra skolen med kendskab til den enkelte elev og den konkrete uddannelse, fx en underviser eller SPS-vejleder. Skolerne skal have lokal frihed til at målrette besøgene mod de elever, hvor de vurderer, at der er størst potentiale for at nedbringe frafaldet.

Derudover skal ansvaret for at facilitere og følge op på samarbejdet mellem skolen og oplæringsvirksomheden om den enkelte elevs uddannelsesforløb, herunder trivsel og faglig udvikling, entydigt placeres hos skolerne.

7.8. Bedre muligheder for skoleoplæring ved krænkende adfærd i oplæringen

Adgang til at ophæve uddannelsesaftaler og til skoleoplæring udvides, så en elev, der har været udsat for diskrimination og øvrige krænkelse i sin oplæringsvirksomhed og derfor ønsker at ophæve sin uddannelsesaftale, får mulighed for at gøre dette på samme processuelle og materielle vilkår som elever, der har været udsat for seksuelle krænkelse.

7.9. Undervisningsmiljø fri for krænkende adfærd

Læringer og elever har krav på at blive behandlet lige uanset baggrund, seksualitet og etnicitet på skole, ved indgåelse af uddannelsesaftale og i oplæring.

Undervisningsmiljøloven justeres, så det tydeligt fremgår, at skoler og uddannelsesinstitutioners pligt til at sikre et godt undervisningsmiljø omfatter et undervisningsmiljø fri for diskrimination, seksuel chikane og øvrige krænkelse. Dette vil gælde al undervisning omfattet af loven. For at understøtte dette forpligtes skolerne til lokalt at udarbejde en strategi eller politik om bekæmpelse og håndtering af diskrimination, seksuel chikane og øvrige krænkelse. Skolerne skal have en ansvars- og opgavefordeling i forhold til håndtering af konkrete oplevelser. Strategien eller politikken skal offentliggøres på skolens hjemmeside.

Aftalepartierne noterer sig derudover, at Trivselskommissionen har foreslået at justere de nationale trivselsmålinger. Regeringen vil i forbindelse med en eventuel ændring af Trivselsmålingen på erhvervsuddannelserne overveje at lade spørgsmål om diskrimination, seksuel chikane og øvrige krænkelse indgå i de fremtidige trivselsmålinger på erhvervsuddannelserne.

Aftalepartierne ønsker et opgør med negativ social kontrol på uddannelsesinstitutionerne. Uddannelsesinstitutioner skal ikke være steder, der begrænser børn og unges liv og fremtid. Tværtimod. Aftalepartierne noterer sig derfor, at regeringen med regeringsinitiativet

"Et frit liv i Danmark – regeringens styrkede indsats mod negativ social kontrol og parallelsamfund" vil igangsætte initiativer, som skal forebygge negativ social kontrol i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne. Blandt andet gennemføres et pilotprojekt med etablering af et korps af fire rettighedsvejledere målrettet udvalgte ungdomsuddannelsesinstitutioner, der skal understøtte hurtig og effektiv hjælp til elever, der udsættes for negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter.

7.10 Styrket elevinddragelse på erhvervsuddannelserne

Aftalepartierne er optagede af, at der sikres elevinddragelse på erhvervsuddannelserne. Derfor vil børne- og undervisningsministeren rette henvendelse til de faglige udvalg, skoler og elevorganisationer med henblik på at understrege de gældende regler for elevrepræsentation i de faglige udvalg og lokale uddannelsesudvalg. Samtidig opfordres de faglige udvalg, skoler og elevorganisationerne til at udveksle viden om mulige barrierer for at sikre elevrepræsentation.

En hånd i ryggen til elever og lærlinge med støttebehov

7.11. Mulighed for eud på udstrakt tid – eudfleks

Der oprettes en ny ordning – eudfleks – som giver elever og lærlinge med funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder mulighed for at udstrække skoleundervisningen på deres erhvervsuddannelse med op til 50 pct. på samme økonomiske vilkår som andre elever og lærlinge. Uddannelsen vil dermed foregå over en længere periode, men med uændret samlet timeantal. Tilbud om et udstrakt forløb vil basere sig på dokumentation for funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder og efterfølgende vurdering fra skolen af, om eudfleks er den rette løsning, eller om eleven vurderes at kunne gennemføre med anden støtte. Eleverne kan angive på optagelse.dk, at de har et støttebehov, så skolen forinden uddannelsesstart kan henvende sig til eleven og vurdere behovet for SPS og eudfleks. Skolen skal desuden løbende vurdere, om eleven har behov for at overgå til eudfleks. Der afsættes samtidig en økonomisk ramme på 7,6 mio. kr. årligt til at fastholde taxameterniveauet gennem hele elevens udstrakte forløb på trods af nedsat timetal. Såfremt der tilgår flere elever til ordningen end forudsat, vil taxameteret for elever på eudfleks automatisk blive nedjusteret, så udgifterne ikke overstiger den økonomiske ramme.

En elev kan ikke være på eudfleks-ordningen og et ASF-hold på samme tid, jf. initiativ 7.12.

For at sikre elever og lærlinge på eudfleks fuld elevløn indføres samtidig en statsligt lærepladsløntillæg, som forventes administreret af Arbejdsgivernes Uddannelsesbidrag (AUB). Kompensationen vil blive rammestyrket med en økonomisk ramme på 17,5 mio. kr. årligt.

Der afsættes midler til at kunne følge eudfleks-elever på erhvervsuddannelserne, herunder deres frafald, gennemførsel samt hvor

stor en andel, der er i skoleoplæring. Børne- og undervisningsministeren orienterer aftalepartierne, såfremt den økonomiske ramme for ordningen på et tidspunkt er fuldt udnyttet.

7.12. Afprøvning af ASF-hold

Der skal oprettes seks Autisme Spektrum Forstyrrelser (ASF)-hold årligt fordelt på tre erhvervsskoler i perioden 2027–2030. Børne- og undervisningsministeren vil tilbyde tre skoler opgaven på baggrund af en nærmere vurdering af elevgrundlag, uddannelsesudbud, geografisk beliggenhed samt eventuelle erfaringer fra gymnasiale udbud. Der afsættes en varig reserve til evt. permanentgørelse af ordningen.

Såfremt det efter afprøvningsperioden besluttet ikke at anvende reserven til fortsat udbud af ASF-hold, vil reserven blive udmøntet som takstløft på erhvervsuddannelserne (initiativ 1.1).

7.13. Lempet adgang og justeret indhold i Grundforløb+

I tråd med Reformkommissionens anbefaling lempes adgangsbegrænsningerne til Grundforløb+ (GF+), så det fremover kun vil være elever, der har adgang til Grundforløb 1 (GF1) og elever, der tidligere har påbegyndt GF+, der ikke kan optages på GF+. Eleverne skal opfylde de almindelige adgangskrav for at blive optaget på GF+.

Længden på GF+ (10 uger) og den nuværende model med minimumsvarigheder for kombinationsfag og erhvervsfag fastholdes, men som noget nyt indføres mulighed for, at skolerne i den resterende tid på GF+ kan udbyde op til fire ugers grundfag som fx dansk og matematik, herunder fag på c-niveau eller op til fire uger med faget erhvervsrettet andetsprogsdansk.

7.14. Styrket arbejde med specialpædagogisk støtte (SPS)

Det permanente takstløft, *jf. initiativ 1.1*, skal blandt andet bruges til at styrke SPS-indsatserne på erhvervsskolerne. Derudover skal der etableres kurser målrettet personale på erhvervsskolerne, der varetager rollen som støttegivere.

Aftalepartierne er enige om, at der skal være rimelige vilkår for prøveaflægning for ordblinde. Børne- og undervisningsministeren vil vende tilbage til aftalepartierne med en vurdering af det eksisterende regelgrundlag.

7.15. Understøttelse af specialpædagogisk støtte (SPS) i oplæringsperioden

Skolerne skal tilbyde SPS-elever at formidle en samtale om deres støttebehov med oplæringsvirksomheden. Samtalen kan både ligge i forbindelse med opstart i oplæringsvirksomheden eller senere hen i oplæringsforløbet. Det skal desuden stå klart i erhvervsuddannelsesloven, at det er skolernes ansvar at sikre, at elever med behov for SPS modtager støtten under alle dele af uddannelsen. Dette skal suppleres af et

oplysningsarbejde til de SPS-ansvarlige på skolerne og uddannelsesansvarlige hos oplæringsvirksomhederne for at understøtte samarbejdet om eleven. Initiativet indgår i det permanente takstløft, *jf. initiativ 1.1.*

7.16. Forenklinger i administration af SPS-ordningen

For at understøtte en hurtigere og smidigere adgang til SPS foretages en række forenklinger i administration af SPS-ordningen. Det centrale administrationssystem (SPSA) tilpasses, så:

1. Løbende ydelser målrettet vedvarende støttebehov som følge af varige funktionsnedsættelser frigives automatisk og skal ikke længere genbestilles af uddannelsesinstitutionen hvert halve år.
2. SPS skal kunne flytte mellem uddannelser og institutioner på tværs af uddannelsesområder.
3. Uddannelsesinstitutionerne kan koble lokale fagsystemer til SPSA, så systemerne kan udveksle data.
4. Uddannelsesinstitutionerne modtager mere målrettede notifikationer, så de hurtigere kan bestille bevilget støtte eller flytte hjælpemidler fra én institution til en anden.
5. Elever og studerende kan give samtykke til, at tidligere uploadet dokumentation bliver synlig for deres nye uddannelsesinstitution, så flere kan få SPS ved studiestart.
6. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) kan markere, at en elev eller studerende har en varig funktionsnedsættelse. Dette vil fx gælde nogle af de elever, som har scoret i gul kategori på Ordblindetesten, men hvor supplerende test efterfølgende viser, at der er tale om ordblindhed. Dette vil bidrage til at minimere sagsbehandlingstiden også for denne målgruppe ved studiestart.
7. SPSA sættes op til automatisk at bestille på uddannelsesinstitutionernes vegne, i de tilfælde hvor institutionerne ikke skal bidrage med oplysninger. Institutionerne kan dermed undlade at bestille udvalgte produkter (fx læse-skriveteknologi til ordblinde).

Derudover skal:

8. Ordblindetesten videreudvikles, så flere ordblinde elever korrekt identificeres ordblinde uden behov for supplerende test, og udvikles en teknisk løsning til elever med begrænset dansk ordforråd.
9. Der udvikles en supplerende test, som kan indgå som en del af Ordblindetesten i stedet for de nuværende manuelle tests, som udføres af uddannelsesinstitutionerne.

Disse forenklinger skal gælde for alle uddannelser under SPS-ordningen, herunder også de videregående uddannelser.

I 2030 gennemføres der desuden en særskilt undersøgelse af gennemførsel og frafald hos elever med funktionsnedsættelser på erhvervsuddannelserne.

8.1. Lærepladstaxameteromlægning

Grundet et forældet it-system omlægges midlerne fra lærepladstaxameteret fra og med 2026 til de ordinære taxametertilskud til erhvervsuddannelserne. Det indebærer, at midlerne vil blive fordelt efter antallet af elever frem for antallet af indgående lærepladsaftaler mellem elever og arbejdsgivere. Omlægningen af lærepladstaxameteret er udgiftsneutral og vedrører i alt ca. 464 mio. kr. årligt, som fremover vil blive anvendt til at forhøje en række ordinære takster på erhvervsuddannelsernes grund- og hovedforløb.

Der ændres ikke på erhvervsskolernes opgaver og ansvar for at opsøge og formidle uddannelsesaftaler mellem elever og oplæringsvirksomheder med henblik på at sikre, at mindst 80 pct. af eleverne har en læreplads ved afslutning af grundforløb 2, selv om finansieringen sker på baggrund af en anden tilskudsmodel.

Aftalepartierne noterer sig desuden, at regeringen i sine løbende dialog med arbejdsmarkedets parter også vil drøfte lærepladser. Børne- og undervisningsministeren vil sørge for at orientere aftalepartierne herom.

Økonomi

Initiativernes samlede økonomi fremgår af tabel 1. Finansieringen består af en blanding af midler afsat med *Aftale om finansloven for 2024*, midler afsat med *Aftale om rammerne for reform af universitetsuddannelserne i Danmark* af 2023 og den eksisterende Kvalitetsudviklingspulje. Dermed er de samlede reserver afsat til erhvervsuddannelserne fuldt ud udmøntet.

Tabel 1								
Økonomioversigt over initiativer i aftalen								
<i>Mio. kr., 2025-pl</i>	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Varigt
Tema 1: Gode rammer for attraktive erhvervsuddannelser								
1.1 Permanent løft af kvaliteten på erhvervsuddannelserne	262,1	273,1	283,8	311,2	313,5	365,7	338,7	317,2
1.2 Styrkede ungdomsmiljøer	50,0	80,0	55,0	112,0	145,0	85,0	-	-
1.3 Afskaffelse af klare mål	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4 Fjernelse af unødige regler og proceskrav	1,3	1,8	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
1.5 Frihed under ansvar – aftale om kvalitetsløft	-	-	-	-	-	-	-	-
1.6 Skærpet bestyrelsesansvar for kvalitetsarbejdet	-	-	-	-	-	-	-	-
Tema 2: Dygtige undervisere								
2.1 Styrkelse af undervisernes erhvervspædagogiske kompetencer	-	1,0	3,0	15,0	35,0	60,0	85,0	105,0
2.2 Dygtige faglærere og øget brug af gæstelærere	-	-	-	-	-	-	-	-

Tema 3: Flere veje ind på erhvervsuddannelser								
3.1	Flere veje ind på udvalgte uddannelser for elever med erfaring	-	-	0,9	0,5	-	-	-
3.2	Forsøg med udvidede adgangsveje for elever fra FGU og Frie Fagskoler på eud	-	-	-	-	-	-	-
3.3	Styrket fokus på erhvervserfaring	-	0,4	-5,4	-8,3	-9,2	-9,6	-9,7
Tema 4: Flere elever og lærlinge til udlandet								
4.1	Bedre mulighed for udlandsophold for elever og lærlinge	-	5,7	6,3	6,3	6,3	6,3	6,3
Tema 5: Erhvervsuddannelse i grænselandet								
5.1	Bedre mulighed for erhvervsuddannelse i grænselandet	-	5,0	5,0	-	-	-	-
Tema 6: Flere pædagogiske assistenter								
6.1	Kvalitetsløft af pædagogisk assistentuddannelse (PAU) og flere lærepladser	-	-	-	-	-	-	-
Tema 7: Færre elever skal falde fra								
7.1	Forenklete regler for godskrivning og fuldtidsundervisning	-	-	-	-	-	-	-
7.2	Bedre adgang til skolehjem	5,0	15,8	15,8	15,8	15,8	5,8	5,8
	<i>Reserve til permanent udvidelse af adgangen til skolehjem sfa. lempede transportkrav</i>	-	-	-	-	-	10,0	10,0
7.3	Flere åbne værksteder	-	-	-	-	-	-	-
7.4	Principper for nyt udbudslandskab for udvalgte hovedforløb	-	-	-	-	-	-	-
7.5	Principper for ny dimensioneringsmodel	-	-	-	-	-	-	-
7.6	Flere klyngedannelser på erhvervsuddannelserne	-	-	5,5	-	-	-	-
7.7	Besøg af skolen på lærepladsen	-	-	-	-	-	-	-
7.8	Bedre mulighed for adgang til skoleoplæring ved krænkende adfærd i oplæringen	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
7.9	Undervisningsmiljø fri for krænkende adfærd	-	-	-	-	-	-	-
7.10	Styrket elevinddragelse på erhvervsuddannelserne	-	-	-	-	-	-	-
7.11	Mulighed for eud på udstrakt tid – eudfleks	1,5	8,9	15,4	22,7	27,7	29,4	29,6
7.12	Afprøvning af ASF-hold*	-	-	3,9	9,3	12,2	15,1	14,1
	<i>Reserve til permanent ASF-ordning</i>	-	-	-	-	-	-	3,9
7.13	Lempet adgang og justeret indhold i Grundforløb+	-	-	16,1	16,1	16,1	16,1	16,1
7.14	Styrket arbejde med specialpædagogisk støtte (SPS)	0,5	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
7.15	Understøttelse af specialpædagogisk	-	-	-	-	-	-	-

støtte (SPS) i oplæringsperioden								
7.16 Forenklinger i administrationen af SPS-ordningen	3,7	9,7	12,7	12,7	13,7	12,9	11,9	11,9
Heraf bevillingsperioder der følger uddannelsen	0,6	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Heraf overflytning af bevillinger på tværs af institutioner	0,6	1,4	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Heraf integration fra SPSA til fagsystemer på uddannelserne	1,8	1,9	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Heraf mere målrettede notifikationer i SPSA til uddannelsesstederne	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Heraf flere får SPS ved studiestart	0,1	0,9	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Heraf reduktion af sagsbehandlingstid	0,1	0,8	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Heraf hurtigere adgang til læse-skriveteknologi og studiematerialer	0,3	1,5	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Heraf flere ordblinde kan få SPS automatisk	-	1,9	1,9	1,7	2,4	2,1	2,1	2,1
Heraf retest af ordblindhed	-	1,0	1,4	1,7	2,0	0,5	0,5	0,5
Heraf evaluering	-	-	-	-	-	1,0	-	-
Tema 8: Lærepladstaxameteromlægning								
8.1 Omlægning af lærepladstaxameter til ordinære taxametertilskud til erhvervsuddannelserne	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	324,1	402,7	420,7	516,0	578,8	599,4	514,4	514,4

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Anm: *Udgifter til forsøg med ASF-klasser afhænger af, hvilke konkrete uddannelser der bliver valgt til forsøgsordningen. Der er udgifter forbundet med forsøget frem til og med 2035.